

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 У 007085 19 Увп
Бања Лука, 26.5.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхине Турковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће записничара Тамаре Кочић, у управном спору по тужби Републике Српске, заступане по Правобранилаштву Републике Српске – Сједиште замјеника у Б. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број 21.05/473-653/17 од 10.09.2018. године Управе ... (у даљем тексту: тужена), у предмету понављања поступка експропријације непокретности, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бијељини број 12 0 У 007085 18 У од 1.2.2019. године, у нејавној сједници одржаној дана 26.5.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена тужба против оспореног акта, којим је одбијена жалба тужиоца (у пресуди погрешно као тужилац означен Мјешовити холдинг Е. Р. С. Матично предузеће а.д. Т. Зависно предузеће Р. и т. У. а.д. У., заступано по Правобранилаштву Републике Српске – Сједиште замјеника у Б.“) изјављена против рјешења Подручне јединице тужене у У. (у даљем тексту: П. ј. У.) број 21.4/473-48/14 од 20.10.2017. године, којим је у ставу 1. диспозитива одбијен захтјев предлагача Република Српска за поништавање правоснажних рјешења те подручне јединице број 21.48/473-48/14, од 3.3.2015. године и од 23.3.2015. године, чиме та рјешења остају на правној снази, а у ставу 2. диспозитива одбијен захтјев истог предлагача за одустанак од поднијетог приједлога за експропријацију непокретности експроприсаних тим рјешењима, те у ставу 3. диспозитива одбијен захтјев противника предлагача, Н. (П.) С. из У. заступаног по пуномоћнику Д. Г. адвокату из Б., да се та рјешења доставе Основном суду у Бијељини ради одређивања накнаде за непокретности које су експроприсане тим рјешењима, па у ставу 4. диспозитива да се одређују трошкови тог поступка на терет предлагача, у корист противника предлагача у износу од 3.996,00 КМ, док се у ставу 5. диспозитива одбија захтјев противника предлагача за накнаду трошкова у преосталом износу.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је оспорени акт правилан, јер је дато јасно и разумљиво образложење о свим чињеницама од значаја за доношење законитог и правилног рјешења, па су неосновани наводи тужбе да је другостепени орган поступио без правног основа и повриједио одредбе материјалног права, будући да је првостепени орган, руководећи се ставом истог суда из пресуде број 12 0 У 006143 17 У од 17.5.2017.

године донесене у тој управној ствари, донио одлуку којом је дозвољено понављање управног поступка па одлучио као у диспозитиву првостепеног рјешења, које је правилно потврђено оспореним актом, при чему су трошкови поступка правилно одређени јер се ради о сложеном управном поступку, у којем је било нужно и оправдано да супротну странку заступа адвокат.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац (наводећи да захтјев подноси за инвеститора Мјешовити холдинг Е. Р. С. Матично предузеће а.д. Т. Зависно предузеће Р. и т. У. а.д. У., што је истовјетно и наведено у тужби), побија њену законитост због разлога из члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), који се односи на повреду закона и повреду прописа у поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је у уводу пресуде погрешно означен тужилац, те да суд није са довољном пажњом разматрао наводе тужбе, јер је требао поништити правоснажна рјешења којима је извршена експропријација, а при чему су у управном поступку неправилно и одређени трошкови поступка, будући да није било основа да ти трошкови падају на терет корисника експропријације. Наглашава да није проведено вјештачење по вјештаку геодетске струке, већ је то учињено по геометру М. С. запосленом у Подручној јединици У., који је урадио службену забиљешку од 3.7.2017. године која је једини доказ који је првостепени орган провео у поновном поступку, према којем доказу је пријавним листом број 17/87 из 1987. године извршено цијепање парцеле број 3594 к.о. Б. С., која је већ била експроприсана према рјешењу од 4.8.1986. године, која чињеница је била довољна за поништавање правоснажних рјешења о експропријацији, а што првостепени орган није учинио те је то неправилно потврђено оспореним актом. Стога је мишљења да нема основа да плаћа цех за пропусте тужене и да буде приморан да поново експроприше парцелу која је већ експроприсана, а и поново исплати накнаду за ту парцелу иако је накнада већ раније у цијелости исплаћена. Додаје да је рјешење о експропријацији број 06/8-473-163/85 од 4.8.1986. године, са свим неопходним другим доказима, предато на књижење 1990. године, пријавом број 06/6-952-109/90 од 1.6.1990. године, али да првостепени орган наводно (како стоји у образложењу првостепеног рјешења) није у попису архивираних предмета нашао такав захтјев, из чега произилази да тај орган и није био сигуран у своју одлуку, па се поставља питање на основу чега су све друге парцеле из тог рјешења од 4.8.1986. године проведене у катастарском операту. У погледу самих законских основа на основу којих је предложено понављање поступка, наводи да основ из члана 234. тачка 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 у даљем тексту: ЗОУП) који се односи на лажну исправу, представља посједовни лист број 437 к.о. Б. С., за чију тачност је одговорна Подручна јединица У. која није провела у цијелости рјешење о експропријацији од 4.8.1986. године, те је парцела означена као к.ч. број 3594 (односно сада парцеле број 3594/1 и 3594/4) к.о. Б. С. остала и даље уписана на ранијем власнику. У погледу основа из тачке 4. истог члана ЗОУП-а, који се односи на то да је рјешење повољно за странку донесено на основу неистинитих навода странке којима је орган доведен у заблуду, се позива на изјаву ранијег власника, Н. (П.) С., дату на расправни записник број 21.48/473-48/14 од 12.2.2015. године, према којој је било основа да се пониште рјешења о експропријацији и утврди одустанак од експропријације спорних парцела. Сматра несхватљивим образложење првостепеног органа у погледу трошкова поступка у „невјероватном“ износу од 3.996 КМ, јер је неприхватљиво да се трошкови поступка одређују на његов терет, у корист ранијег власника, будући да су ти трошкови проузроковани давањем лажне изјаве ранијег власника, „да је власник и посједник парцеле означене као к.ч. број 3594/1 к.о. Б. С., што је имало за последицу беспотребно одуговлачење поступка и самим тим проузроковање додатних непотребних

трошкова, код чињенице да је ранији власник на записник од 12.2.2015. године изјавио да је у посјед те парцеле, као и парцеле означене као к.ч. број 3594/4 к.о. Б. С., ушао инвеститор Р. т. У. прије око 25 година, али да њему нико није оспоравао право својине нити посједа, а и да те непокретности и немају терета, па да предлаже да се утврди да је он стварни власник земљишта, наводећи шта су од објеката и воћних засада налазило на том земљишту прије уласка у посјед од стране инвеститора а да сада на земљишту нема ништа од тога јер је инвеститор све склонио. Како је више него јасно да је инвеститор власник и посједник предметних непокретности, а ранији власник да је давањем лажне изјаве проузроковао одређене правне радње које су за последицу имале беспотребно одуговлачење поступка и самим тим проузроковање додатних непотребних трошкова, сматра да није било основа да се он обавезује за надокнаду тих трошкове, посебно указујући да су трошкови превисоко одређени тако да нису у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 68/05, у даљем тексту: Тарифа), будући да је требало примијенити Тарифни број 11 који се односи на једноставније послове, те припадајућу награду из одговарајућег тарифног броја снизити за 25%. На крају истиче да је пред органом управе у току и поступак под бројем 21.48/952-531/15 ради провођења промјене посједника на парцели означеној као к.ч. број 3594 к.о. Б. С., који поступак је покренут по захтјеву инвеститора, чији исход би могао битно да утиче на исход предметног поступка експропријације, а који поменути поступак је инвеститор покренуо након сазнања да рјешење о експропријацији од 4.8.1986. године није у цијелости проведено, односно да је парцела к.ч. број 3594 к.о. Б. С., након експропријације и предаје рјешења о експропријацији на књижење, остала уписана на ранијег власника очитим пропустима надлежног органа. Како то све указује да је накнада за парцелу означену као к.ч. број 3594 к.о. Б. С. исплаћена још 1988. године, сматра да не постоји разлог да се она поново експроприше и поново плаћа накнада за њу, што је супротно Закону о експропријацији, Закону о облигационим односима и другим релевантним законским прописима, па би се евентуалном поновном исплатом, на шта упућује оспорени акт, дошло до ситуације да ранији власник стиче материјална средства без основа, што би представљало кршење релевантних одредаба Закона о облигационим односима, које стицање без основа је у вези са повредом члана 8. ЗОУП-а којим је дефинисано начело материјалне истине, јер поступајући органи нису на неспоран начин утврдили да је предметна парцела у ранијем периоду потпуно експроприсана од ранијег власника. Предлаже да се побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи и оспорени акт поништи или да се пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговору на захтјев, тужена остаје код разлога оспореног акта.

Заинтересовано лице у овом управном спору, Н. (П.) С. из Б. С. општина У., није дао одговор на захтјев, иако је о том праву уредно поучен.

Размотривши захтјев, одговор тужене, побијану пресуду, као и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета произилази да је тужилац поднио приједлог за понављање поступка окончаног правоснажним рјешењима о експропријацији непокретности број 21.48/473-48/14, и то од 3.3.2015. године о усвајању приједлога Републике Српске за потпуну експропријацију (за потребе инвеститора ЗП Р. и Т. а.д. У.) непокретности означене као к.ч. број 3594/1, у нарави кућа и зграда површине 54 m² и двориште површине 469 m², уписане у п.л. број 437 к.о. Б. С., а по зк. евиденцији парцела број 931/1 укњижена у зк. улошку број 627 к.о. Б. С., власништво Н. (П.) С., при чему је

усвојен и захтјев тог лица за потпуну експропријацију преосталих непокретности у смислу члана 11. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“ број 112/06, 37/07, 110/08 79/15, у даљем тексту: ЗЕ), те да накнада за експроприсане непокретности пада на терет корисника експропријације и припада власнику тих непокретности, а такође и рјешењем од 23.3.2015. године о исправљању грешке у погледу тачке 2. рјешења од 3.3.2015. године, тако да умјесто текста „кућа од ћерпич-дрва, површине око 35 m²“ треба да стоји „кућа од ћерпич-дрва, површине 54 m²“, с тим да остали дио рјешења од 3.3.2015. године остаје на правној снази, која рјешења су постала правоснажна дана 16.4.2015. године.

Приједлог за понављање поступка тужилац је поднио позивом на основ из члана 234. тачка 2. ЗОУП-а, који се односи на то да је рјешење донесено на подлози лажне исправе или лажног исказа свједока или вјештака или да је донесено као посљедица каквог дјела кажњивог по кривичном закону, а такође и на основ из тачке 4. тог члана, који се односи на то да је рјешење повољно за странку донесено на основу неистинитих навода странке којима је орган доведен у заблуду. Поступајући по том приједлогу, Подручна јединица У. је закључком од 15.6.2019. године дозволила понављање поступка, па је потом рјешењем које чини правно јединство са оспореним актом одбила приједлог тужиоца за поништавање поменутих правоснажних рјешења од 3.3.2015. године и 23.3.2015. године, са образложењем да у поступку доношења тих рјешења нису ни провођени докази саслушањем свједока ни вјештака, те да није ни утврђено на основу које лажне исправе су донијета та рјешења, нити је утврђено да су донијета као посљедица неког дјела кажњивог по кривичном закону, сходно чему не постоји основ за понављање поступка из тачке 2. члана 234. ЗОУП-а, а да исто тако, како су та рјешења повољна прије свега за Републику Српску као корисника експропријације, по чијем приједлогу је извршена експропријација, иако су повољна и за ранијег власника, али нису заснована на лажним изјавама странака односно њихових пуномоћника којима је Подручна јединица У. доведена у заблуду, јер је тај орган своју одлуку засновао на доказима у спису, који су и за саме странке били неспорни, а одлука није била супротна јавном интересу, чиме није остварен ни основ за понављање поступка из тачке 4. истог члана ЗОУП-а. У вези с тим је и наведено да је на основу службене забиљешке Подручна јединица У. од 3.7.2017. године, утврђено да је парцела број 3594 настала оснивањем катастра земљишта за к.о. Б. С. 1957. године, када је уписана у п.л. број 437 на име Н. (П.) С., па да је 1987. године дошло до цијепања те парцеле на к.ч. број 3594/1 површине 523 m² и к.ч. број 3594/4 површине 1236 m², које су остале уписане на име тог лица, као и на к.ч. број 3594/2 површине 1036 m² која је уписана на име М. (Н.) С. у п.л. број 1227, а и на к.ч. број 3594/3 површине 1670 m² која је уписана у п.л. број 1228 на име Ц. (Н.) С., које књижно стање није мијењано од 1987. године па надаље, уз напомену да је до цијепања парцеле број 3594 дошло након доношења рјешења о експропријацији од 4.8.1986. године, на које рјешење се тужилац позивао тврдећи да је на основу тог рјешења поднио дана 1.6.1990. године захтјев за провођење промјене у катастарској евиденцији, али да Подручна јединица У. у попису архивираних предмета није нашла тај захтјев. Сходно томе, у тачки 2. диспозитива првостепеног рјешења (које чини правно јединство са оспореним актом) је одбијен захтјев тужиоца као предлагача за одустанак од поднијетог приједлога за експропријацију к.ч. број 3594/1, будући да су поменута рјешења о експропријацији од 3.3.2015. године и 23.5.2015. године правоснажна, сходно чему је тај захтјев за одустанак од приједлога за експропријацију утврђен као неоснован јер је чланом 35. став 1. ЗЕ прописано да корисник експропријације може одустати од приједлога за експропријацију, потпуно или дјелимично, до коначности рјешења о експропријацији, па тако да је тај одустанак од приједлога за експропријацију фактички неблагоприятан. Ставом 3. првостепеног рјешења је одбијен захтјев Н. (П.) С. као

„противника предлагача“, да се поменута рјешења о експропријацији од 3.3.2015. године и 23.3.2015. године доставе Основном суду у Бијељини ради одређивања накнаде за непокретности експроприсане тим рјешењима, јер је поменутим правоснажним закључком дозвољено понављање поступка окончаног тим рјешењима, па би слање тих рјешења на судско одређивање накнаде било преурањено и нецјелисходно. С обзиром да је по приједлогу тужиоца покренут и проведен поступак понављања, те како су оба приједлога тужиоца одбијена, трошкови поступка су одређени на терет тужиоца, у корист Н. (П.) С., у складу са чланом 32. ЗЕ који је у погледу трошкова поступка *lex specialis*, према којем трошкови експропријације падају на терет корисника експропријације, осим трошкова насталих по жалби власника непокретности ако је жалба одбијена. Како је власник непокретности у поступку био заступан по пуномоћнику адвокату, који је затражио трошкове за приступ на 7 расправа по 375 КМ, као и за одсуство из канцеларије у износу од 840 КМ, те за састав сваке од жалби по 450 КМ, закључено је да је ангажовање адвоката било нужно и оправдано ради заштите имовинских права и интереса власника непокретности, јер је поступак експропријације, па самим тим и поступак понављања таквог поступка, један од најсложенијих управних поступака, при чему су и проведени бројни докази, па да о сложености тог поступка говори и чињеница да су различити органи различито одлучивали и заузимали различита правна становишта, сходно чему је ангажовање адвоката за заступање било нужно и оправдано. Како у У. нема регистрованих адвоката, ангажован је адвокат из Б., па му је накнада за приступ расправама одређена у складу са чланом 2. Тарифе у вези са Тарифним бројевима 3, 9. и 12. а и члановима 8. и 9. Тарифе, тако да је за сваку расправу рачунато по 3 сата одсуства адвоката из канцеларије, при чему је обухваћен и превоз адвоката на релацији У. – Б. која износи око 30 километара, те су адвокату признати трошкови у укупном износу од 3.996 КМ, док је у преосталом износу одбијен тај захтјев за накнаду трошкова, што се односи на састав жалбе за закључак од 15.6.2016. године којим је дозвољено понављање поступка, која жалба је одбијена. То првостепено рјешење Подручне јединице У. је одбијањем жалбе тужиоца потврђено оспореним актом, који је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Правилност и законитост побијане пресуде се не може довести у сумњу наводима предметног захтјева.

Правилно је у побијаној пресуди наведено да у конкретном случају није био испуњен ниједан од основа за понављање поступка из члана 234. тачка 2. и 4. ЗОУП-а, јер није утврђено да су поменута рјешења од 3.3.2015. године и 23.3.2015. године донесена као посљедица каквог дјела кажњивог по кривичном закону, нити да су донесена на подлози лажне исправе или лажног исказа свједока или вјештака, при чему у току поступка доношења тих рјешења нису ни провођени докази саслушањем свједока нити вјештака, чиме није испуњен основ из тачке 2. члана 234. ЗОУП-а. Како су та рјешења повољна за тужиоца, јер је усвојен приједлог за експропријацију непокретности, мада и приједлог власника тих непокретности за експропријацију преосталих непокретности, те да управни орган изјавама странака у поступку није могао бити доведен у заблуду јер је своју одлуку засновао на доказима у спису, који су и за саме странке били неспорни, која одлука није супротна ни јавном интересу, није испуњен ни основ из тачке 4. истог члана ЗОУП-а, што се односи на то да је рјешење повољно за странку донесено на основу неистиних навода странке којима је орган доведен у заблуду, а о чему су у оспореном акту дати ваљани разлози.

Како су поменута рјешења о експропријацији од 3.3.2015. и 23.3.2015. године постала правоснажна, правилно је одбијен и захтјев тужиоца за одустанак од поднијетог приједлога за експропријацију непокретности експроприсаних тим рјешењима, јер је чланом 35. став 1. ЗЕ прописано да корисник експропријације може одустати од приједлога за експропријацију, потпуно или дјелимично, до коначности рјешења о експропријацији, из чега произилази да је тај одустанак од приједлога за експропријацију поднесен неблаговремено, како је то и констатовано у рјешењу Подручне јединице У. које чини правно јединство са оспореним актом, што је правилно и оснажено побијаном пресудом.

Исто тако, како је поступак експропријације неспорно сложен поступак, а самим тим и поступак понављања таквог поступка, имајући у виду да се и ради о имовини релативно велике вриједности, те да су у поступку понављања доношена рјешења и закључци који су поништавани, неспорно је да је заступање ранијег власника непокретности по пуномоћнику адвокату било нужно и оправдано, сходно чему су правилно признати трошкови за заступање у укупном износу од 3.996 КМ, како је то и утврђено рјешењем Подручне јединице У. које чини правно јединство са оспореним актом, што је оснажено побијаном пресудом, а које разлоге у потпуности прихвата и овај суд.

Из наведених разлога предметни захтјев тужиоца се указује без основа, имајући у виду да се у смислу члана 35. став 2. ЗУС-а побијана пресуда може оспоравати због повреде закона, другог прописа или општег акта или због повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари, који разлози за оспоравање побијане пресуде у конкретном случају нису остварени, а да се због неправилно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, на које се предметни захтјев у суштини и односи, побијана пресуда не може оспоравати.

Како ни остали наводи тужиоца нису могли утицати на другачије одлучивање, па тако ни погрешно означавање тужиоца у уводу побијане пресуде, код чињенице да је у образложењу пресуде правилно и наведено да је тужилац Р. С., предметни захтјев тужиоца се, на основу одредбе члана 40. став 1. ЗУС-а, одбија.

Записничар
Тамара Кочић

Предсједник вијећа
Страхиња Ћурковић